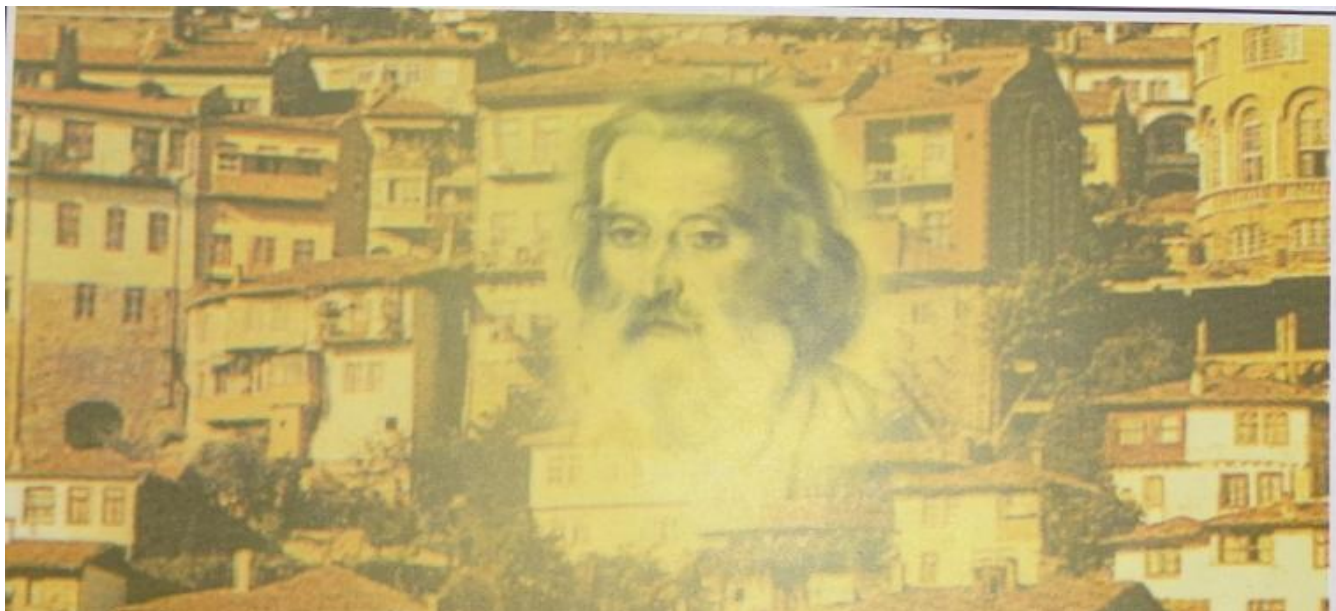
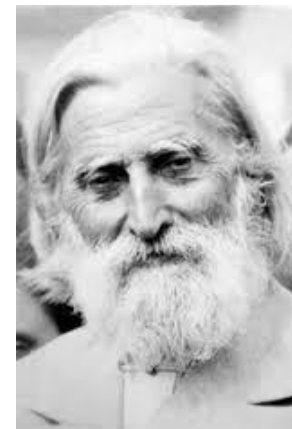

Учителя Петър Дънов и Велико Търново

*Мултимедийна презентация, изложба и концерт.
Изложбени зали Рафаил Михайлов.
Програма на Община Велико Търново
за 22 септември 2016 г*

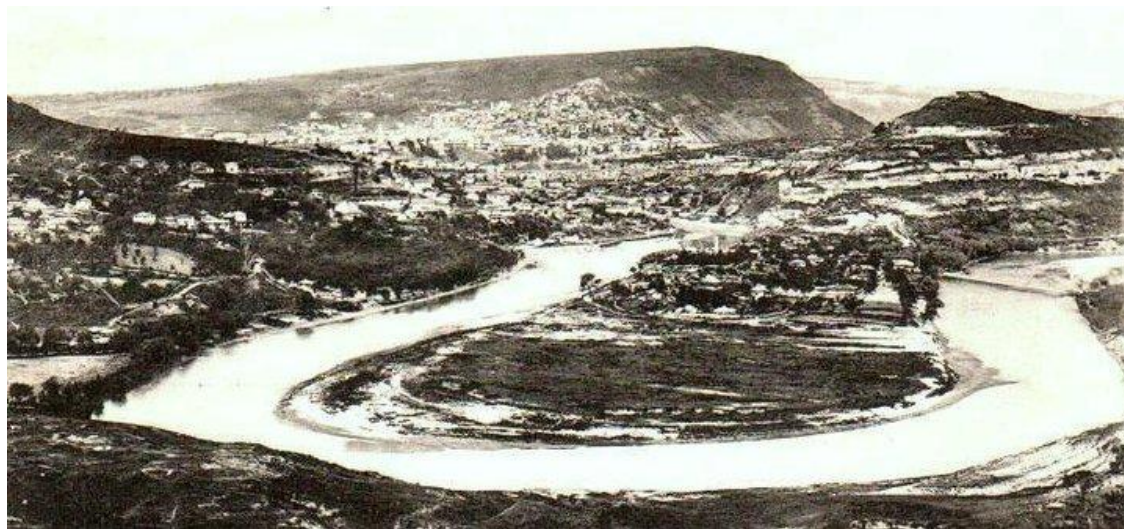
Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) (1864-1944)

- Роден в Николаевка, Варненско в семейството на видни възрожденци – баща му е учител и свещеник, дядо му – чорбаджия и спомоществовател;
- Образование – Американско научно-богословско училище в Свищов, Бостънски университет в САЩ;
- Обикаля страната , като прави сказки, френологични изследвания и лекува (1900 -1911).
- Изнася неделни беседи (1914 -1944) за широката общественост в София.
- Създава Школа на Всемирното Бялото Братство в София, кв.Изгрев. Изнася лекции пред младежки и общ окултни класове (1922-1944), серия утринни слова (1930-1944) и беседи на годишните събори (от 1900).
- Изнася над 4000 сказки, беседи и лекции.
- Лечител, цигулар и композитор
- Създава Паневритмията

Търново – мистичен център

Учителя беше споменавал, че в Търново се срещат влиянията от цяла България с влиянията, които идат от Хималаите, Алпите и Америка - надземни влияния на електричество и магнетизъм и подземни съединителни връзки между пластовете от минали епохи на земята
(спомени на М.Тодорова)

Има едно магнетично течение, което иде от Хималаите. От Търново се спуща към Сините камъни и айтоските върхове, към Света гора и т.н.

(писмо на Б.Боев до ръководителя на Търновската група)

Духовна атмосфера в началото на 20 век - спиритизъм

«Спиритическите явления са една подготвителна сила, която иде по Божие разпореждане да ни подготви за едно славно бъдеще, да разкрие скритите неща и да ни запознае от по-близо с този свят, за който се приготвяваме... Ето каква е целта на спиритизма като наука: да докаже на днешния свят, че има нещо повече от това, което виждаме.»
(писмо до М.Казакова от 1900 г.)

В началото на века има организиран спиритизъм сред българската интелигенция. В Търново има няколко спиритически клуба, които проявяват силен интерес към духовното и канят Учителя да присъства на спиритическите им сеанси- НЯМА ИНФО ДАЛИ Е БИЛ. Членовете на три от тях стават последователи на Учителя:

- Кина Мракова, жена на районния съдия, Турска махала, къща до моста
- Зорница Петкова, къща до Стамболовия мост
- Мария Казакова

„ Когато се отвори Школата през 1922 г, ние заварихме възрастни приятели, които бяха съратници на Учителя още от началото на века. Всички без изключение бяха минали през спиритизма...Когато Учителя открива съборите, постепенно извежда приятелите от спиритизма." (М.Тодорова)

Първа среща с Търново – 20 май 1902

„Завчера пристигнах в Търново. Още не съм разгледал града.“
(писмо от 22.5.1902 до П.Киров)

„За утре мислех да държа първата си сказка, но салонът е ангажиран от учителите, които ще имат конференция за утре. Ще се постарая да поправам някои условия с тях и да уредя въпроса.“ (22.5.1902 до П.Киров)

„В Търново.. преседях около седмица. Господ е бил през всичкото време с мен. Радостното е, че ние с вяра и търпение можахме да сторим това, което е най-добро засега - да влеем една нова струя на живот, да раздвижим умовете на всички“. (30.05.1902 до П.Киров)

Август 1902: „ Мене ми беше желателно да посетя Търново изново, но това съм заставен да отложам за по-насетне, понеже така е добрата Воля на Господа и ние се ръководим според ръководството на Духа “ (писмо до М.Казакова)

Сказка по френология в читалище „Надежда“ – 1903

Дойде г-н Дънов да държи сказка.. **Читалищният салон беше препълнен.** Той с ред картини доказваше, че човек е господар на своето тяло. В човека са складирани много способности, неразвити още. Със своя живот, със своите мисли, чувства и вътрешни стремежи той гради това тяло и може да му даде красива форма. Тъй че, по външния вид на човека може да се определи и неговият живот, характерът му и пр. **Всички слушаха с притаен дъх и внимание.** Той каза, че няма болест неизлечима. Когато човек разбере и се свърже с великите закони на природата, сам ще се лекува. На това **д-р Георгиев му възрази, но Учителя отговори на неговите въпроси задоволително.** Аз жадно поглъщах всяка дума и всяка мисъл. Искях да му благодаря, но толкова много народ го заобиколи, та не бе възможно да се срещна с него. (Е.Иларионова)

Първи ученици – Мария Казакова

Родена в Сливен през 1852 г. Завършва Американския колеж в Стара Загора, а след смъртта на мъжа си – висше образование в Русия. Работи като учителка, а към края на живота си - като помощник-директор във Търновската девическа гимназия. В дома и се събира един от спиритическите клубове. Учителя участва в една от сбирките му през 1904г., когато се запознава със сем.Иларионов.

- От 1900 до 1908 води оживена кореспонденция с Учителя, когото нарича г-н Дънов.
- Среца се с него през 1902г. „В Търново срещнах една наша сестра или приятелка. Тя има много неща, открити ней от Господа, и чака за тяхното изпълнение.“ (30.05.1902 до П.Киров)

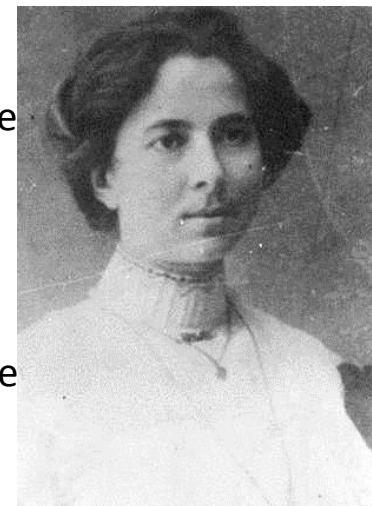

Първи ученици – сем.Иларионови

Запознават се с Учителя през 1904 г.

Елена Иларионова (1878- 1946) Родена в Пловдив. Баща ѝ Райчо Попхристов е виден възрожденец, има петролни кладенци в Пловдив, подпомага въстанически чети и българските опълченци. През 1878 се връща в Габрово и става народен представител. Елена завършва девическата гимназия в Търново през 1896 (пребивава в девически пансион, родителите ѝ са починали), след което учителства две години. След като се установяват в Търново, прави частно училище в къщата си - събирала децата от махалата и ги обучавала по методи те на Учителя. Изнасяла сказки по селата на духовни теми.

Константин Иларионов (1868-1929) Родом от Габрово. Баща му, Иларион Пецов, участва в борбата за независима Българска църква. Завършва Военно училище в Русия. През 1904 го преместват граничен офицер в Царево, където се разболява тежко и Учителя го лекува през февруари 1905. През 1907 става ръководител на Търновското братство и двама с Елена Посещават събора във Варна. По време на Балканската война пръв влиза в Одрин и на него турския пълководец предава сабята си. Напуска военната служба. Става касиер на цялото братство от 19011.

Като млад много пушел. Казвал на жена си, че все нещо го мъчи. „А като умра ще ми сложиш цигара и кюфте в устата.“ Но след чудотворното излекуване, той се отказал от цигарите, станал вегетарианец и изцяло се обърнал към Бога.

Къщата на Иларионови

Построена от Иларионови през 1911. В тази къща Учителя отсяда при посещенията си в Търново. Има един голям салон за духовни събрания и **една малка източна стая за Учителя**, в която само той е влизал и която са били неговите вещи – дрехи и книги.

Адрес: ул.Зеленка №28

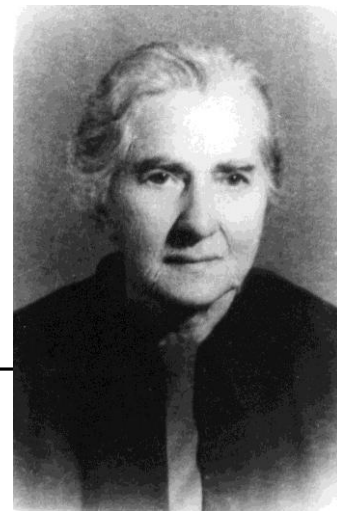

На този адрес Учителя получава кореспонденция. Следната телеграма е адресирана до този адрес, до П.Дънов: *„От 61 сливенци и ямболци при приятелска среща днес, неделя, на Тунджа Артакларе, Ви поднасяме най-сърдечни приветствия, поздравления, благопожелания за тържеството на Висшите Правда, Истина, Свобода! подател М. Сотиров, Военен Клуб, 3.08.1919 г., Ямбол“ (Епистоларни диалози)*

«Учителя боядиса стълбището със златен бронз. Дойде сестра Амзел и като го видя, каза: „Пари нямате, а със злато боядисвате!“ и си поиска парите. Дължахме ѝ 1000 лв. Ние току-що бяхме изпратили Учителя за София... Аз си поплаках... Учителя, схванал нашето положение, се върна от Г. Оряховица. „Учителю, влак ли няма?“ „Не, но вие се смутихте, че Амзел си иска парите. Защо не казахте на сестрата, че ще ѝ ги дадете?“ Сутринта, като видя Учителя, Амзел каза, че сме задължени. Учителя ѝ каза: „Тогавата аз ще ти ги платя.“ Тя се засрами и отказа да си ги иска. След няколко дни взеха Костадина на работа в Русе. С първата заплата изплатихме дълга си.»

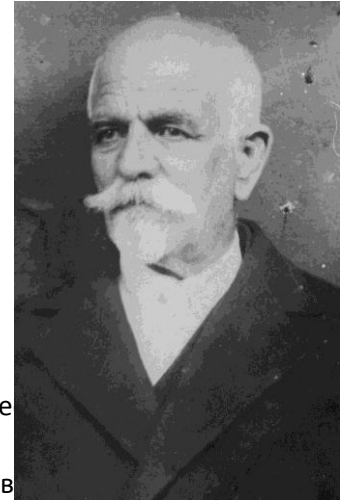

Френологично изследване на Елена Иларионова

- 1. Организмът ѝ е здрав, устойчив, дихателната ѝ система — развита, темперамент — (жизнен), с умствено разположение.
- 2. Обича да бъде тиха, спокойна, не обича да заповядва и е повече скрита в себе си. влияние имат чувствата.
- 3. Има добре развити домашни и лични чувства, но има повече самоуважение и самонадеяност. Религиозното чувство — развито. Обича да има, по натура е пестелива, нищо не би харчила за непотребни работи. Има любов към живота, в това отношение.
- 4. ще иска по-напред да се осигури материалното ѝ положение. Силно развита впечатлителност, но не задържа дълго време впечатленията си.
- Има добре развита памет, реч и много добре си излага мислите; тя е боязлива и доста замислена за последствията на живота си. Чувствата си повече задържа вътрешно, отколкото да ги изказва. Всяка една постъпка сериозно обмисля; въобще, нещата не ги възприема бърже, т.е. доста е консервативна и за докачение може да даде отпор само без думи.
- Ще обича да има приятели или познати, но не обича да поверява своите чувства комуто и да било.
- В характера ѝ има повече издържливост без инициатива, но не и предприемчивост.
- Тя е предразположена към нервозност и е доста ревнива, но тази ревност произтича от това, че не иска да ѝ се отнеме това, което по право ѝ принадлежи.
- В нея, изобщо, преобладава разсъдителността и логичният ум.
- Няма за какво да се безпокои за бъдещето си, понеже ще има наследство. Ще живее дълго време, но трябва да се пази. Изобретателността — добре развита и има способност към домакинство. Чувствата на любовта преобладават.

Френологично изследване на Константин Иларионов

- 18.02.1904 г. По преглеждане черепа ми от г-н П. Дънов :
- 1. Телосложението ми е здраво, дихателната система — развита, темпераментът ми е нервно-сангвиничен, преобладават нервната система и кръвоносните съдове.
- 2. По естество съм крайно чувствителен — чувствителност, която произтича от силно развитите ми лични чувства. Мъчно понасям обиди, по натура съм многочестолюбив, от малки неща мога да се докачам и да се огорчавам вътрешно. Домашните ми чувства са средно развити. От обществените ми чувства най-много са развити дружелюбието и съобщителността. Имам силно развита съвест и религиозно чувство. По естество съм много милосърден, скоро се разкайвам вътрешно за погрешките си и съм готов комуто и да било да услужа, вследствие на което пари не задържам за дълго време и не ще забогатяя; затова парите ми друг трябва да ги държи, ако искам да вържа две на място.
- 3. По ум съм човек силно проникателен, много наблюдавам и много забелязвам. На нещата гледам критически, т.е. едно и също нещо в умствено отношение обичам да го проверявам няколко пъти. В характера ми се забелязва един вид небрежност и разсеяност на вниманието по някой път. По склонност на ума съм с философско разположение, обичам да търся причините на нещата и да обкритикувам.
- 4. По характер съм крайно настойчив, веднъж като започна една работа, обичам да я завърша, макар да се продължи 10 год. По естество съм човек честен и справедлив; да ми се откаже на едно мое желание, много лесно мога да се възмутя.
- В живота си съм повече идеалист, което се дължи на силно развитите ми морални чувства. Дясната ми страна на мозъка е по-силно развита от лявата, вследствие на което повече кръв се отправя към нея, на което се дължи чрезмерната чувствена възбудителност. Физическата работа ще ми подейства доста благотворно.
- Необходимо е умствено занятие, систематично и писмено излагане на мислите, да се занимавам повече с книги от обществен и религиозен характер.
- Много съм откровен, праволинеен и смел, за последствията не мисля. Аз съм със силна воля, силни чувства, силно развити морални чувства, които постоянно се намират в борба и винаги моралните вземат връх (превес).
- Аз ще обичам всички, било домашни или приятели, ако се отнасят ласкаво с мене, да не са сериозни или много начумерени.
- Огорчавам се лесно, гневът ми се възбужда лесно, но моралните ми чувства налагат винаги едно ограничение и вследствие скоро ми минава.
- Отмъстителност нямам, но който ме докача, докато не се извини, мъчно мога да се примиря с него.
- Доста съм предвидлив, но не мога да приложа предвидливостта си практически в живота. Към 55-годишната си възраст ще издържа една криза.

Първи ученици – Иван и Мария Дойнови

Запознават се с Учителя през 1904 г.

Къщата на
ул.Медникарска №9

Първи ученици - Анастас и Параскеви Бойнови

Запознават се с Учителя през 1907 г.

„Баща ми беше известен адвокат. Кантората му се намираше на ул. „Ив. Вазов“ 22, между стария съвет и читалище „Надежда“. В нея имаше няколко пейки, които винаги бяха пълни с хора — клиенти, най-вече селяни. Баща ми много четеше и знаеше законите с всички подробности. Млади и стари адвокати се съветваха с него.“ (спомени на дъщеря му Николина Стубел)

Семейство Анастас, Парашкеви и най-голямата им дъщеря Пенка БОЙНОВИ. Бойнови имат 5 дъщери и 1 син

Къщата на сем.Бойнови

В тази къща Учителя

- Лекува Анастас Бойнов (1905г)
- Прави френологични изследвания на семейството
- Провежда две събрания на 1 и 7 януари 1907г

Адрес: Ул.Медникарска 12

“В началото на 1905 г. татко се разболя от остър ставен ревматизъм. Толкова беше зле, че не можеше да си движи ни ръцете, ни краката. Преобличахме го, като го надигахме с чаршафа ту на една, ту на друга страна. Когато клепнеше църква, всички мислеха, че е за него. Тогава г-жа Мария Дойнова, наша съседка, каза на мама: „Само д-р Петър Дънов може да го излекува.“.. Спомням си, че още от вратата каза: „Г-н Бойнов, нищо Ви няма!“ Явно г-н Дънов притежаваше някаква необикновена сила, защото без никакви лекарства излекува баща ми, и то само за няколко дни. Оттогава стана вегетарианец и ученик.

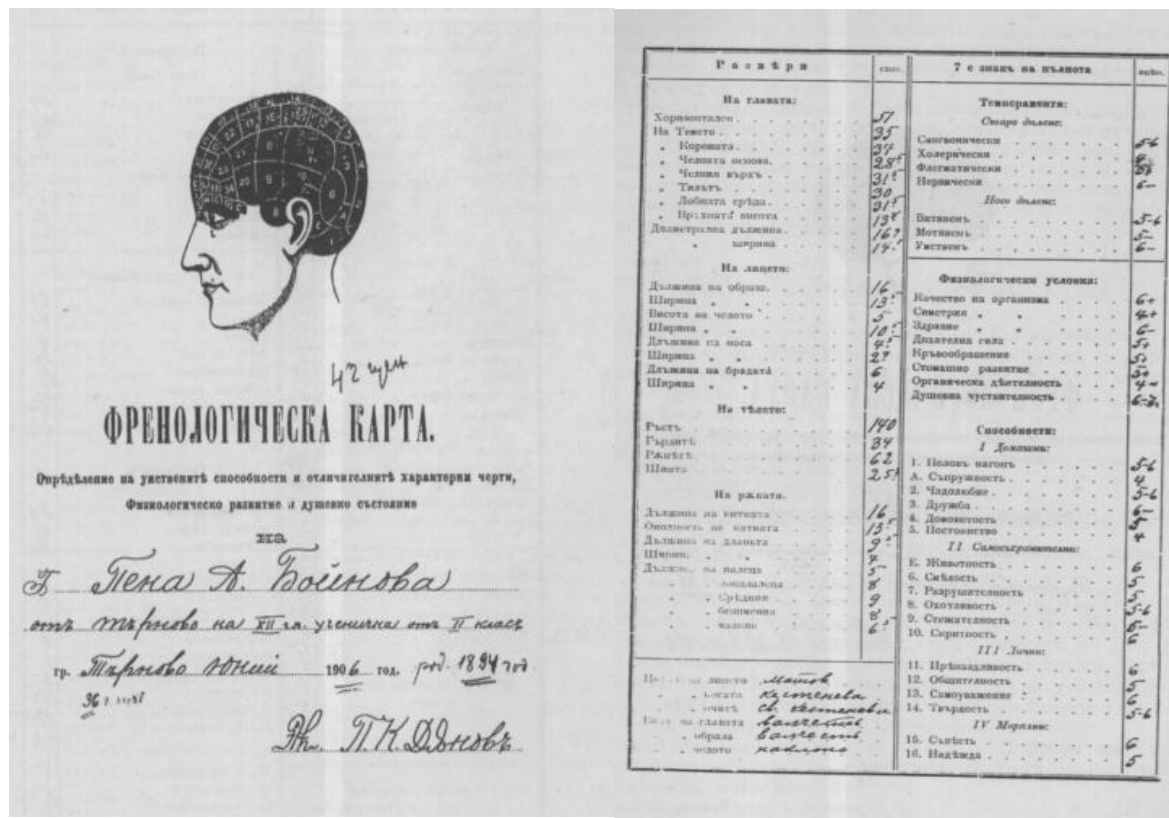
(спомени на Н.Стубел)

Бойнов дарява вилата за Търновските съборите.

Френологични изследвания

- 1900-1911 Учителя обикаля страната, държи френологични сказки и прави хиляди изследвания.
- В Търново е запазена френологичната карта на Пенка Бойнова

Като разгърнем картата, виждаме, че в нея са отбелязани над сто измерения и изчисления — на лице, ръце, тяло, темперамент; домашни, морални, умствени и други способности. Накрая е направено общо определение на душевните й сили и качества.

Земетресението 1913

- 1 юни 1913 г, 7 по Рихтер
- 80% от сградите са разрушени

„Вий преминахте през един изпит, през едно кръщение в Търново. Това, което придобихте, с пари се не купува. Това са редки събития в живота, които стават при особени епохи и имат особено значение. Това са велики дела Господни. Аз го наричам Възкресение. Нека помни Търново Господнето посещение за свобода, че животът не е в имота, но в Любовта - да обичате ближните си. Търново не изгуби, а спечели. Мислите на образования свят сега са съсредоточени към него.“ (Писмо до Е.Иларионова)

Земетресението в Търново

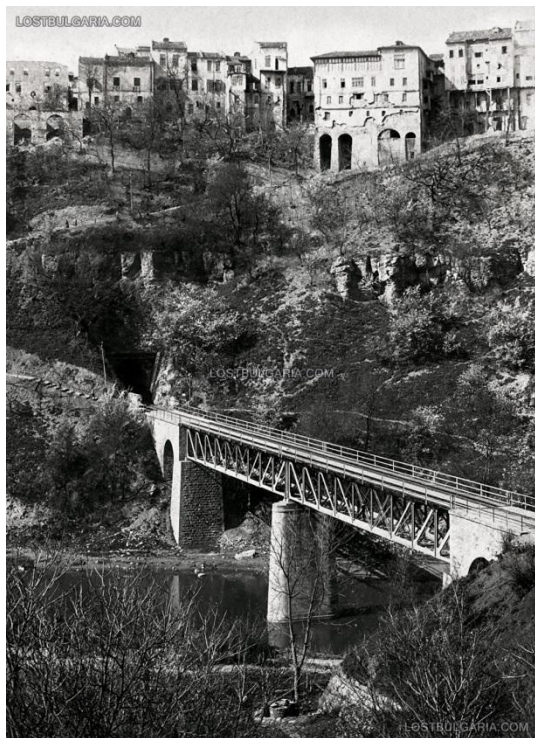
1 + 2 + 3 + 4	= 10	– Бог
5 + 6	= 11	– Борба
7 + 8	= 15	– Посвещение
<hr/>		
13	16	36

«Има два отдела, които могат да се изразят с шест числа. В първата част влизат играчките, дрешките, соковете и плодовете. Във втората - науката и работата или трудът. Можем да изложим тия два отдела в числа. Първият: **1, 2, 3, 4**; вторият: **5, 6** и да направим едно малко пресмятане, понеже и Господ със сметка е направил тоя свят. $1+2+3+4=10$, $5+6=11$. И така, пред вас стои един отличен метод за самовъзпитание, пълен с големи богатства. **Метод, който ако да можете да го разгатнете и приложите**, щяхте да станете по възможност най-добрите, най-правдивите, най-любящите, най-мъдрите, най-истинлюбивите и бихте превърнали вашия живот на рай.» (писмо до Иларионов)

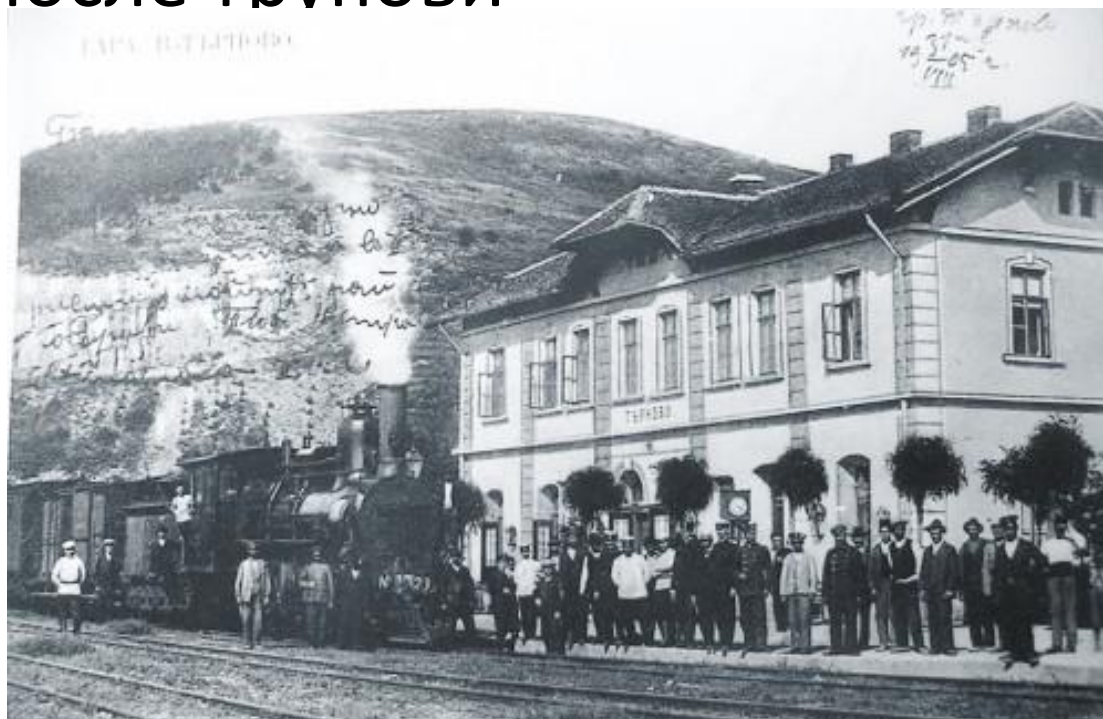
Числото 13 означава годината, когато ще стане. **Числото 16** показва първия ден от шестия месец — първи юни. **Числото 36** показва колко дена ще продължат трусовете. **Числото 10** означава, че в 10 часа започва земетресението, тогава се чуваха подземни гърмежи. **Числото 11** означава часа на първия силен трус, който продължи до 15 часа. (спомени на Елена Иларионова)

Съборите в Търново

- Години- 1910, 1911, 1919, 1920, 1921, 1922, 1925
- Покани- до 1920 индивидуални, после-групови

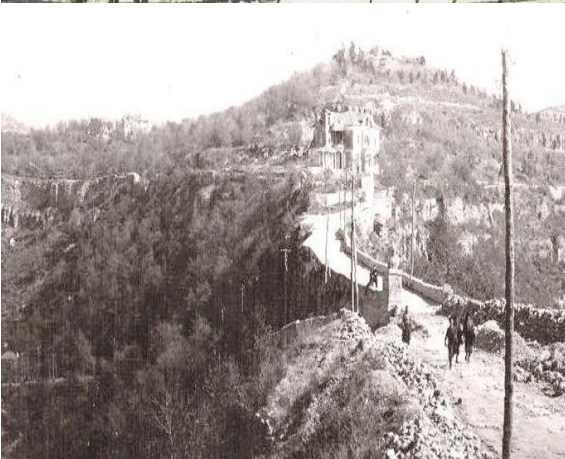
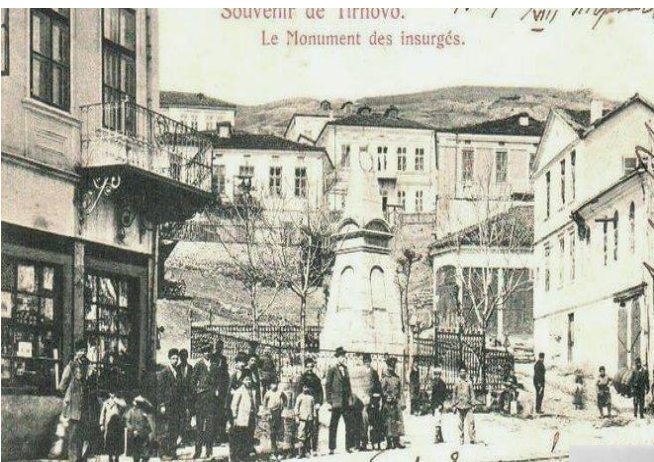
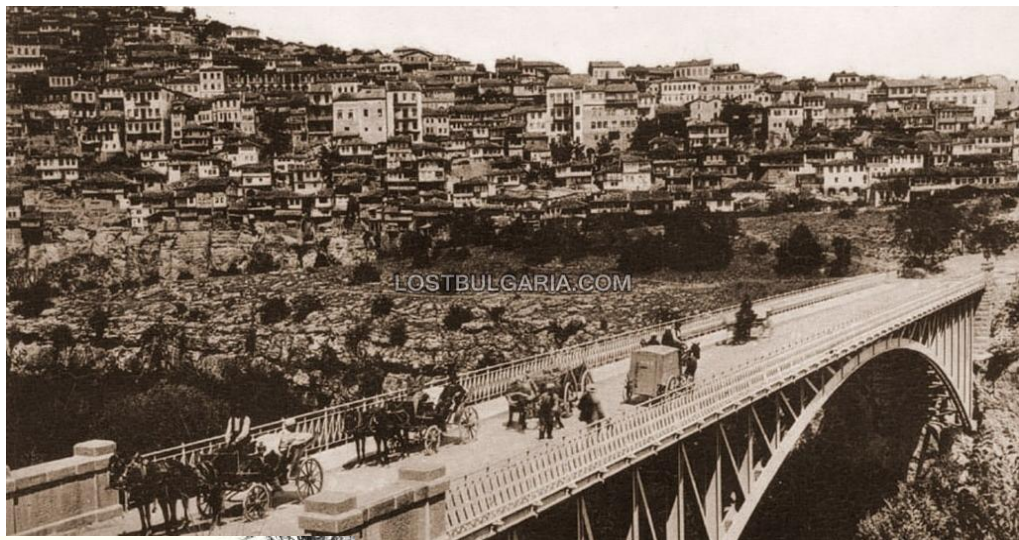

- Посрещане на гара Търново

По улиците на града

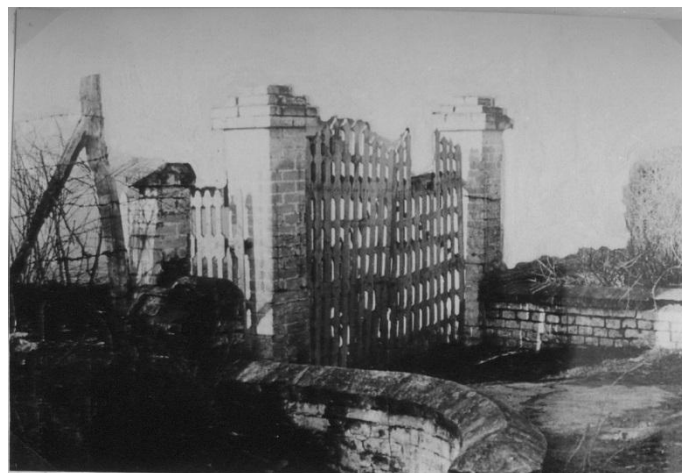
от гарата през Стамболовия мост
от Яворов (Беляковско шосе) до Царевец
В домовете на Зеленка, Медникарска и др.

Вилата (колибата) на А.Бойнов, ул.Яворов №85

Северна, южна и западна страна на вилата и входа. Сега на нейно място на този адрес има построен жилищен блок

От 1911 наемат и съседната вила - колибата на Тодор Бостанджиев

Събор в Търново през 1925 година

- Бяхме поканени всички, от цяла България. Съборът беше определен да стане на запад от града, където имаше една вила на наш брат с голямо дворно място - цяла нива.
- Ние пристигнахме един-два дена по-рано и всички съборяни си направихме импровизирани палатки от черги, платнища, кой каквото си е донесъл от къщи. Времето беше хубаво, дъжд не вали през цялото време, затова бяхме много добре.
- Величествена гледка представляваше съборът. Там се събраха около 1200 души.
- Сутрин рано в зори всички бяхме на крака. Сестрите в бели забрадки на една страна, а братята до тях на друга страна и всички изпълнявахме заедно гимнастики, които Учителят беше дал.
- През това време имаше дежурни братя и сестри, които приготвяха вода за чай. Закуските, обедата и вечерята бяха общи. По такъв начин всички братя и сестри имаха възможност да общуват и да се опознават.
- Учителят държеше по две беседи на ден. Сутрин в 10 часа и след обед в 5 часа. Всички бяхме ентузиазирани и душите ни като че ли се къпеха в някаква духовна баня. Съборът трая около десетина дена и всички си отидоха обновени и възродени. (спомени Ангел Вълков (1899-1985), Изгрева т.7)

Публични беседи в „Модерен Театър“

Адрес: ул. Стефан Стамболов №50,
сградата е събаряна и сторена наново
два пъти

- На 24 август 1919 беседа „Космичната обич“

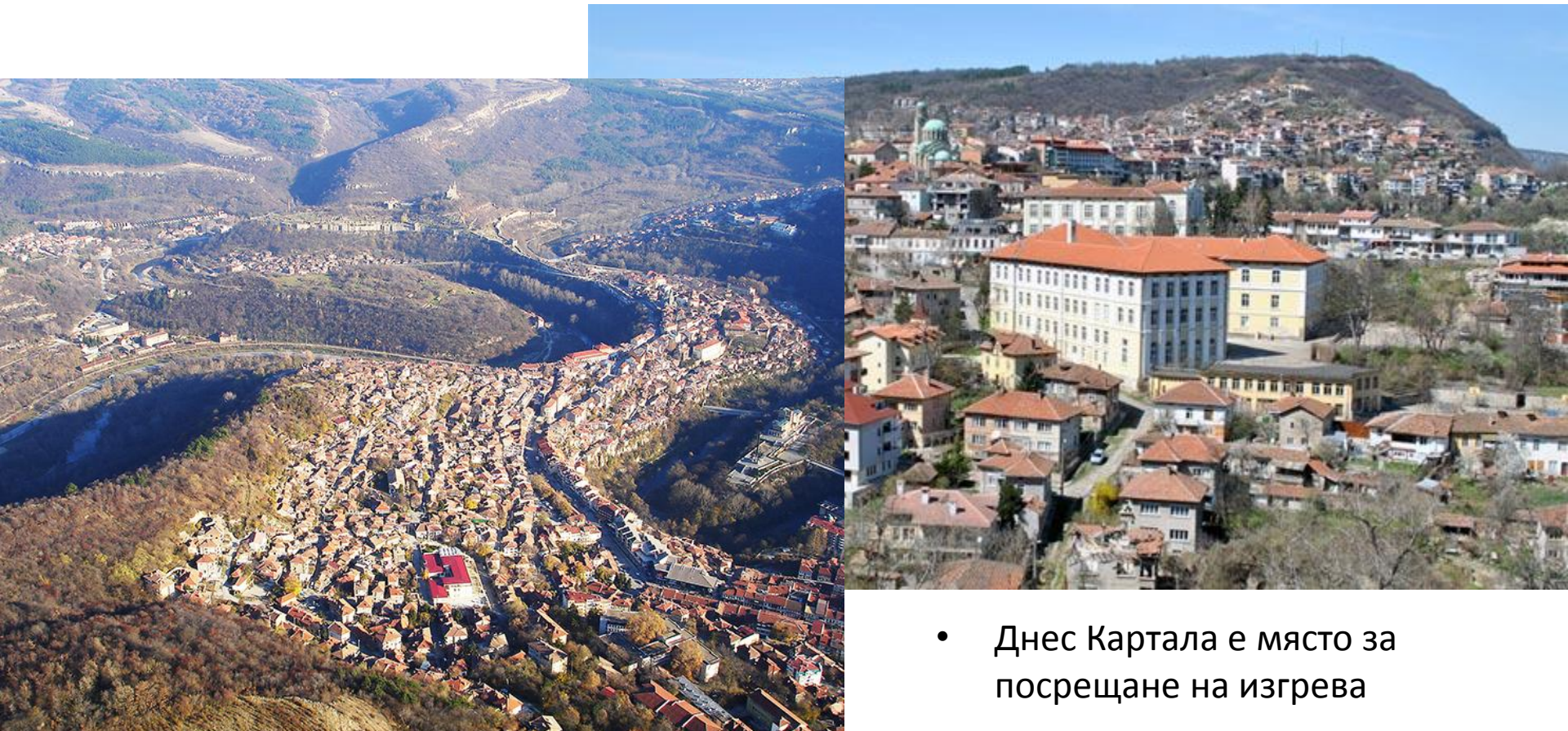
Публични беседи в читалище „Надежда“

- Адрес: ул. „Читалищна“ №9
- възстановено след земетресението 1913 г.
- Френологични сказки – 1902, 1903 и др.
- БЕСЕДИ
- „Мировата любов,“ 1919 г.
- „Новото човечество“, 1920 г.
- „Пробуждане на колективното съзнание“, 1921 г.
- „Новият живот“, 1922 г.

Картала - билото на хълма над старо Търново

- Днес Картала е място за посрещане на изгрева

По време на силна буря (непосредствено след земетресението 1913), която разтуряше купи сено и отнасяше снопи от нивите, Учителя стана, отиде горе на Картала, повдигна ръцете си нагоре, раздвижи ги на разни страни и като се завърна каза: „Не се страхувайте! Изпратихме бурята другаде.“ И действително тя престана. Това зачуди всички, които бяха наоколо под палатките. (спомени на Елена Иларионова)

Търновската група след 1944

- Салонът се отчуждава безвъзмездно и на негово място се построява жилищен блок
- Книгите се преследват, изземват и унищожават
- Сбирките се забраняват

- Търновската група – 1946 год. с трима гости от София. В центъра с мустаците Боян Боев, под него седнала Олга Славчева, до него Елена Иларионова, до нея Симеон Симеонов – Цигулар, над сестра Иларионова, права е Христина Александрова, до брат Боев е Христо Христов, д-р Геров, Стамат Тодоров

Братски център Търново

- ул.Сергей Румянцев №43, втори етаж
- Среци-беседи всяка сряда от 18 часа
- Библиотека и книжарница